

УДК 342.7

Таранова С.Є.

студ. гр. Ю-112 НУ «Запорізька політехніка»

ПРАВО НА СВОБОДУ ДУМКИ, СОВІСТІ І РЕЛІГІЇ

Право на свободу думки, совісті і релігії є невід’ємними складовими правами людини, які мають величезне значення в сучасному світі. Ця тема залишається надзвичайно актуальною, оскільки вона стосується основних принципів справедливості, рівності та гідності. Перш за все, ці права визнаються і захищаються міжнародними стандартами прав людини. Згідно з Загальною декларацією прав людини, кожна людина має право на свободу думки, совісті і релігії. Це є фундаментальним принципом, який є основою будь-якої демократичної суспільності. Важливість цих прав стає очевидною в контексті розмаїття сучасного суспільства. Ми живемо в світі, де існують різноманітні культури, релігії і переконання. Право на свободу думки, совісті і релігії виступає як гарантія того, що кожна людина може вільно виражати свої погляди, безперешкодно практикувати свою релігію та слідувати власній совісті. Це сприяє розумінню та толерантності в суспільстві, забезпечуючи мирне співіснування різних груп та індивідумів.

Право на свободу думки – це одне з фундаментальних прав людини, яке гарантує кожному індивіду вільне формування, висловлення та розповсюдження своїх думок та поглядів. Це право є важливим елементом особистої свободи, розвитку особистості та забезпеченні принципів демократії. Сутність права на свободу думки полягає в можливості вільно висловлювати свої ідеї, безперешкодно збиратися для обміну думками та участі в громадському діалозі. Це право включає не лише позитивний аспект висловлювання своїх поглядів, а й право слухати та отримувати інформацію.

Законодавчі акти та міжнародні конвенції грають визначальну роль у захисті права на свободу думки. Багато країн включили це право в свої конституції чи інші законодавчі документи. Наприклад, Стаття 19 Всесвітньої Декларації прав людини стверджує, що «кожен має право на свободу думки, совісті і вираження своїх поглядів», а Міжнародний пакт про громадянські та політичні права визнає право на свободу думки як основоположний принцип. Також важливо враховувати, що свобода думки не визначає право висловлювати судження або дії, що порушують права та гідність інших осіб. Вона має бути використовувана в межах поваги до інших і відповідальності за свої висловлювання.

Щодо права на совість, вона виступає як внутрішній моральний компас, який направляє наші дії та вибори у відповідності з основними принципами праведності і моралі. Це вроджений механізм, який визначає, що є правильним чи неправильним у наших вчинках. Роль совісті у людському житті полягає в тому, щоб сприяти формуванню наших цінностей, поглядів і характеру. Важливою рисою совісті є те, що вона є індивідуальною, відображаючи унікальність кожної особистості. Право на свободу совісті визнається численними міжнародними і національними правовими актами. Наприклад, стаття 18 Всесвітньої Декларації прав людини гарантує кожному право на свободу совісті, включаючи свободу зміни своєї релігії чи світогляду. Правові механізми захисту включають конституційні гарантії та рішення міжнародних судових органів. Наприклад, Європейський суд з прав людини часто вирішує справи, пов'язані із захистом права на свободу совісті.

Право на свободу релігії – це одне з ключових прав людини, що передбачає можливість обирати, віри в себе та визначати свої релігійні переконання. Це право визнається як важливий елемент людської гідності та основа демократії. Сутність цього права полягає в забезпеченні кожній особі можливості вільно обирати, віддавати шану та виражати свої релігійні переконання. Це включає право на практику релігії, участь у релігійних обрядах та об'єднання в релігійних спільнотах. Релігія виступає ключовим компонентом культурної, соціальної та моральної тканини суспільства. Вона надає людям рамки для розуміння світу, визначає цінності та сприяє формуванню моральних стандартів. Однак роль релігії також може викликати дискусії та конфлікти у суспільстві, особливо тоді, коли існують різні релігійні та культурні групи. Важливо забезпечити баланс між свободою релігії та іншими правами, щоб запобігти дискримінації та забезпечити гармонійний розвиток суспільства.

На міжнародному рівні свобода релігії захищається численними міжнародними документами. Зокрема, стаття 18 Всесвітньої Декларації

прав людини гарантує кожній людині право на свободу думки, совісті та релігії. Також Міжнародний пакт про громадянські та політичні права гарантує право на свободу вираження релігійних переконань. Організації, такі як ООН та Європейський суд з прав людини, грають ключову роль у вирішенні справ, пов'язаних із порушенням права на свободу релігії. Ці органи працюють для того, щоб забезпечити дотримання принципів рівності, недискримінації та свободи вираження релігійних переконань.

Дослідження права на свободу думки, совісті і релігії відкрило важливі аспекти цих прав та їх вплив на формування сучасного суспільства. Право на свободу думки виступає як стовп особистої свободи та розвитку. Свобода висловлювання дозволяє індивідуумам виражати свої погляди, сприяє розмаїттю ідей і стимулює інтелектуальний прогрес. Свобода совісті є основою морального самовизначення. Це право підкреслює важливість унікальності і моральної автономії кожної особистості. Право на свободу релігії гарантує, що кожна людина може практикувати свою релігію вільно та без переслідувань.

Значення цих прав найчіткіше виявляється через їх закріплення у важливих міжнародних документах і конституціях країн. Ці права стають кількісною та якісною мірою свободи та розвитку кожної особистості.

Актуальність прав на свободу думки, совісті і релігії зберігається в світлі сучасних викликів. З розвитком технологій і глобалізацією, ці права набувають нових форм і вимірів, таких як цифрова свобода думки та сприяння міжрелігійній розмові.

Право на свободу думки, совісті і релігії виступає як недоторканий камінь фундаменту прав людини, що формує суть гуманітарних цінностей у сучасному світі. Ці права не тільки забезпечують індивідуальну свободу, але й стають мірою справедливості та толерантності в суспільстві. Совість виступає внутрішнім голосом, що нагадує про основні моральні принципи та сприяє формуванню характеру. Свобода релігії, у свою чергу, є гарантом того, що різноманіття вірувань не тільки приймається, але і захищається. Важливість цих прав особливо виявляється в умовах глобалізації та розвитку технологій. Забезпечення цих прав на міжнародному рівні викликає нас до спільної дії та взаємодії для забезпечення дотримання стандартів гідності та правосуддя.

У цій світлі, права на свободу думки, совісті і релігії є не тільки правами, але і відповідальністю – відповідальністю перед іншими та перед майбутніми поколіннями. Наше розуміння і захист цих прав є визначальним для будівництва гуманістичного суспільства, де кожна людина може вільно розвиватися та виражати своє унікальне бачення світу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. URL:<https://zakon.rada.gov.ua> ,Загальна декларація прав людини. (дата звернення: 04.12.2023)
2. URL:https://uk.wikipedia.org/wiki/Свобода_віросповідання (дата звернення: 04.12.2023)
3. URL:<https://kmeep.law.sumdu.edu.ua> Свобода думки,совісті,і віросповідання. Свобода вираження поглядів. (дата звернення: 04.12.2023)